

Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесін бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті төрағасының 2017 жылғы 12 қазандағы № 145 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 1 қарашада № 15957 болып тіркелді

"Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы Заңының 12-бабының 5) тармақшасына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 24 қыркүйектегі № 1011 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі туралы ереженің 17-тармағының 258) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің Ұлттық шоттар басқармасы Заң басқармасымен бірлесіп заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның қазақ және орыс тілдеріндегі қағаз және электрондық түрдегі көшірмесінің " Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберілуін;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесінің мерзімді баспасөз басылымдарына ресми жариялауға жіберілуін;

4) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының орынбасарына (Г. М. Керімханова) жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитетінің төрағасы

Н. Айдапкелов

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының

Қаржы министрі

Б. Сұлтанов

2017 жылғы 19 қазан

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті
төрағасының
2017 жылғы 12 қазандағы
№ 145 бұйрығымен бекітілді

Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі (бұдан әрі – Әдістеме) халықаралық стандарттарға сәйкес қалыптыстырылатын және "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес бекітілетін статистикалық әдіснамаға жатады.

2. Осы Әдістеме Халықаралық Валюта Қоры, Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы, Еуропалық қоғамдастықтардың Статистикалық бюросы, Біріккен Ұлттар Ұйымы және Дүниежүзілік Банк дайындаған 2008 жылғы Ұлттық шоттар жүйесіне (бұдан әрі – ҰШЖ 2008) сәйкес өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу үшін арналады.

3. Әдістемені жалпы ішкі өнімді есептеуді жүргізу кезінде Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті қолданады.

4. Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу үшін:

1) ресми статистикалық ақпарат;

2) әкімшілік дереккөздердің әкімшілік деректері ақпараттық қор болып табылады.

2-тарау. 2008 жылғы Ұлттық шоттар жүйесінде өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды жіктеу және көрсету

5. Салықтарды жіктеу:

1) өнімдерге салынатын салықтарды:

қосылған құн салықтарын (бұдан әрі – ҚҚС);

ҚҚС қоспағанда импортқа салынатын салықтар және баждарды;

экспортқа салынатын салықтарды;

ҚҚС, импорт пен экспортқа салынатын салықтарды қоспағанда өнімдерге салынатын салықтарды;

2) өндіріске салынатын басқа да салықтарды қамтиды.

6. Өнімдерге және импортқа салынатын салықтардың тізбесі осы Әдістемеге 1-қосымшада келтірілген.

7. Өнімдерге салынатын салықтар тауарлар мен көрсетілетін қызметтерге салынатын салықтарды қамтиды және олар:

тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру;

сату немесе импорт;

экспорт немесе жалға беру;

трансферт ретінде беру;

басқа бірліктерге жеткізу;

жеке тұтыну немесе жинақтау үшін пайдаланылған сәтте төлеуге жатады.

8. Салықтық міндеттеменің туындауына алып келетін тиісті қызмет түрлері, операциялар немесе оқиғаларды жүзеге асыру кезінде салықтар есептеу әдісі бойынша көрсетіледі.

9. Салықты көрсету уақыты салықтық міндеттеменің туындау сәтіне сәйкес келеді. Өнімді сатуға, трансфертке немесе пайдалануға салынатын салық сату, трансферт немесе пайдалану сәтінде шоттарда көрсетіледі.

10. Салықтарды өлшеу төленбеген салықтық міндеттемелерді есепке алмағанда, нақты төленген салықтармен ғана шектеледі. Нақты салықтық төлемдер есептеулер әдісі негізінде салықтық міндеттемелердің туындауы нәтижесінде тіркеледі.

3-тарау. Тұрақты бағаларда өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есептеу

11. Тұрақты бағаларда салықты есептеу ҚҚС, акциздер, кедендік төлемдер, мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығы және өнімдерге салынатын өзге де салық түрлері бойынша жүргізіледі.

12. ҚҚС тұрақты бағаларда есептеу ҚҚС туындататын ҰШЖ 2008 компоненттеріне негізделеді: үй шаруашылықтарының түпкілікті тұтынуға жұмсаған шығыстары, негізгі капиталдың жалпы қорланымы, аралық тұтыну.

13. Тұрақты бағаларда ҚҚС есептеу келесі түрде жүргізіледі:

1) ҚҚС сомасы осы Әдістемеге 2-қосымшаға сәйкес "Ресурстар-Пайдалану" кестесінің компоненттеріне сәйкес бөлінеді.

2) Тұрақты бағаларда ҚҚС үй шаруашылықтарының түпкілікті тұтынуға жұмсаған шығыстары, негізгі капиталдың жалпы қорланымы (бұдан әрі – НКЖК) және аралық тұтынуы тауарлардың әрбір топтарын сәйкес баға индекстері арқылы дефляторлау жолымен келесі формула бойынша есептеледі:

$$n_{p_0q_1} = \frac{n_{p_1q_1}}{d}, \quad (1)$$

мұндағы:

$P_{p_0q_1}$

- тұрақты бағалардағы тиісті ҚҚС (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$P_{p_1q_1}$

- ағымдағы кезеңдегі тиісті ҚҚС;

d - дефлятор.

Дефлятор ретінде:

түпкілікті тұтынуға жұмсалған шығыстар үшін – тұтыну бағаларының индекстері;

НКЖҚ үшін – өндірушілер бағаларының, импорттық түсімдер бағаларының және тұтыну бағаларының индекстері;

аралық тұтыну үшін – өндірушілер бағаларының, тұтыну бағаларының индекстері пайдаланылады;

3) ҚҚС нақты көлем индексі үй шаруашылықтарының түпкілікті тұтынуға жұмсаған шығыстары, НКЖҚ және аралық тұтыну бойынша келесі формуламен есептеледі:

$$I_n = \frac{P_{p_0q_1}}{P_{p_0q_0}}, \quad (2)$$

мұндағы:

I_n

- тиісті ҚҚС нақты көлем индексі;

$P_{p_0q_1}$

- тұрақты бағалардағы тиісті ҚҚС (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$P_{p_0q_0}$

- базистік кезеңдегі тиісті ҚҚС.

4) ҚҚС салмақталған нақты көлем индексі базалық кезең құрылымы бойынша есептеледі.

5) Алдыңғы кезеңдегі ҚҚС-ты салмақталған нақты көлем индексімен формула бойынша экстраполяциялау:

$$N_{p_0q_1} = N_{p_0q_0} \times I, \quad (3)$$

мұндағы:

$$N_{p_0q_1}$$

- тұрақты бағалардағы ҚҚС (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$$N_{p_0q_0}$$

- базистік кезеңдегі ҚҚС;

I - ҚҚС салмақталған нақты көлем индексі.

14. Тұрақты бағаларда акциздерді есептеу келесі формула бойынша ағымдағы кезеңдегі акциздерді мөлшерлемелердің өзгеру индексіне дефляторлау әдісімен жүргізіледі:

$$A_{p_0q_1} = \frac{A_{p_1q_1}}{CӨИ}, \quad (4)$$

мұндағы:

$$A_{p_0q_1}$$

- тұрақты бағалардағы акциздер (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$$A_{p_1q_1}$$

- ағымдағы кезеңдегі акциздер;

CӨИ - салық мөлшерлемесінің өзгеру индексі.

Салық мөлшерлемесінің өзгеру индексінің есептелуі келесі формула бойынша жүзеге асырылады:

$$CӨИ = \frac{TСМ^t}{TСМ^{t-1}}, \quad (5)$$

мұндағы:

CӨИ - салық мөлшерлемесінің өзгеру индексі;

TСМ - t және t-1 кезеңіндегі тауар тобына салық мөлшерлемесі.

15. Тұрақты бағаларда кедендік төлемдерді есептеу ағымдағы кезеңдегі кедендік төлемдерді экспорттық жеткізілімдер мен импорттық түсімдердің баға индекстерімен дефляторлау арқылы жүзеге асырылады:

$$T_{p_0q_1} = \frac{T_{p_1q_1}}{БИ_{ЭИ}}, \quad (6)$$

мұндағы:

$$T_{p_0q_1}$$

- тұрақты бағалардағы кедендік төлемдер (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$$T_{p_1q_1}$$

- ағымдағы кезеңдегі кедендік төлемдер;

БИ_{ЭИ} - экспорттық жеткізілімдердің баға индексі (импорттық түсімдердің).

16. Тұрақты бағаларда мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығы:

1) экспорттық жеткізілімдердің баға индексінің көмегімен дефляторлау арқылы есептеледі:

$$R_{p_0q_1} = \frac{R_{p_1q_1}}{БИ_{Э}}, \quad (7)$$

мұндағы:

$$R_{p_0q_1}$$

- тұрақты бағаларда мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығының көлемі (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

$$R_{p_1q_1}$$

- ағымдағы кезеңде мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығының көлемі;

БИ_Э - экспорттық жеткізілімдердің баға индексі.

2) экспортқа салынатын рента салығының сомасын шикі мұнай экспортының нақты көлем индексіне экстраполяциялау арқылы есептеледі:

$$R_{p_0q_1} = R_{p_0q_0} \times E, \quad (8)$$

мұндағы:

R_{p0q1}

- тұрақты бағаларда мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығының көлемі (базистік кезең бағасындағы ағымдағы кезең);

R_{p0q0}

- базистік кезеңдегі мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа салынатын рента салығының көлемі;

E - шикі мұнай экспортының нақты көлем индексі.

17. Өнімдерге салынатын өзге де салықтар тұрақты бағаларда тұтыну бағаларының сәйкес индекстерімен дефляторлау әдісі арқылы есептеледі.

18. Өнімдерге және импортқа салынатын салықтар бойынша нақты көлем индексін есептеу базалық кезеңнің құрылымы бойынша өнімдерге және импортқа салынатын салықтар түрлерін салмақтау жолымен жүзеге асырылады.

Өнімдерге және импортқа
салынатын салықтарды есепке
алу әдістемесіне 1-қосымша

Өнімдерге және импортқа салынатын салықтардың тізбесі

1. ҚҚС;
2. акциздер;
3. үстіңгі көздерден су ресурсын пайдаланғаны үшін төлемақы;
4. мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда экспортқа рента салығы;
5. мұнай секторы ұйымдарынан экспортқа рента салығы;
6. аукционнан алынатын алым;
7. автокөлік құралының Қазақстан Республикасы аумағымен жүргені үшін алым;
8. сыртқы (көрінетін) жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы;
9. ойын бизнесі салығы;
10. кедендік төлемдері;
11. арнайы, демпингке қарсы, өтемақылық баждар;
12. арнайы қорғаныштық, демпингке қарсы және үлестірімге жатпайтын өтемақылық баждар.

Өнімдерге және импортқа
салынатын салықтарды есепке
алу әдістемесіне 2-қосымша

"Ресурстар–Пайдалану" кестесінің компоненттері

Код	Өнімнің атауы	Аралық тұтыну	Үй шаруашылықтарының түпкілікті тұтынуға жұмсаған шығыстары	Негізгі капиталдың жалпы қорланымы
A	Ауыл, орман және балық шаруашылығы өнімдері			
B	Кен өндіру өнеркәсібінің өнімдері			
C	Өңдеу өнеркәсібінің өнімдері			
D	Электр энергиясы, газ, бу және ауа баптау			
E	Сумен жабдықтау; кәріз жүйесі, қалдықтарды жинау және жою бойынша қызметтер			
F	Құрылыс жұмыстары			
G	Көтерме және бөлшек сауда бойынша қызметтер; автомобильдер мен мотоциклдерді жөндеу бойынша қызметтер			
H	Көлік, қойма шаруашылығының қызметтері			
I	Тұру және тамақтандыру бойынша қызметтер			
J	Ақпарат және байланыс бойынша қызметтер			
K	Қаржы және сақтандыру қызметтері			
L	Жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар бойынша қызметтер			
M	Кәсіби, ғылыми және техникалық қызметтер			
N	Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызметтер			
O	Мемлекеттік басқару және қорғаныс саласындағы қызметтер; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету бойынша қызметтер			
P	Білім беру саласындағы қызметтер			
Q	Денсаулық сақтау және халыққа қызмет көрсету саласындағы қызметтер			
R	Өнер, ойын-сауық және демалыс саласындағы қызметтер			
S	Өзге де қызметтер			
T	Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметтері және өзі тұтыну үшін тауарлар мен қызметтерді өндіруі бойынша қызметтер			
U	Аумақтан тыс ұйымдар мен органдардың қызметтері			